

[Начало](#) > ... > [Семейноправни Въпроси И Наследство](#) > [Имуществено При Брак И Гражданско Партньорство](#) > [Режими На Имуществени Отношения](#) > [Belgium](#)

Режими на имуществени отношения

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Има ли законов режим на имуществени отношения между съпрузи в тази държава членка? В какво се състои той?

За съпрузи, които не са сключили брачен договор (*huwelijkscontract/convention matrimoniale*), се прилага законовият режим на имуществени отношения между съпрузи от деня на сключване на брака; в него се предвижда режим на имуществената общност за имуществото, придобито след сключване на брак.

Законоустановеният режим разделя активите на съпрузите в три категории. Съществуват два вида лични активи, принадлежащи на съпрузите поотделно, включващи всички активи, които са притежавали преди брака, и всички активи, които са придобили чрез наследство или дарение по време на брака, или активите, които заместват тези активи (членове 2.3.17—2.3.21 от Гражданския кодекс — *Burgerlijk Wetboek/Code civil*). Определени активи или права се считат за лични, независимо кога са били придобити, въпреки че може да се наложи да се направи компенсаторно плащане в съвместните активи, ако за придобиване на съответните активи или права са използвани съвместни средства; наред с други неща, това се отнася до принадлежност към личното имущество на всеки съпруг — дрехи и предмети за лична употреба, пенсионни права и др. (за пълен списък вж. членове 2.3.18 и 2.3.19 от Гражданския кодекс). Третата категория се отнася до съвместните активи и обхваща, наред с други неща, всички доходи — както професионални доходи, така и доходи, генерирани от личните активи на всеки от съпрузите, както и активи, придобити като възнаграждение по време на брака (член 2.3.22 от Гражданския кодекс).

2 Как могат съпрузите да организират своя режим на имуществени отношения? Какви са формалните изисквания в този случай?

Съпрузите могат да изберат режим на имуществени отношения, като сключат брачен договор. Съгласно белгийското право възможните форми на режим на имуществени отношения са разделяне на имуществото (*scheiding van goederen/séparation des biens*) (със или без клауза за постигане на споразумение (*clause compromissoire/verrekenbeding*)), от една страна, и общият режим на имуществена общност (*algehele gemeenschap van goederen/communauté universelle*), от друга.

Режимът за разделяне на имуществото (членове 2.3.61—2.3.77 от Гражданския кодекс) включва само две групи активи: активите, принадлежащи на единия съпруг, и активите, принадлежащи на другия съпруг. Доходите на всеки от съпрузите остават отделни, което означава, че могат свободно да разполагат със собствения си доход. Това обаче не означава, че съпрузите, които са избрали разделяне на имуществото, не могат да притежават нищо съвместно. Активите, които притежават заедно, не се считат за съвместни активи, а по-скоро за „неразделени“, в резултат на което се прилагат правилата на общото право за съсобственост (членове 3.68 и следващи от Гражданския кодекс). Този режим също признава специалния статут на семейното жилище. Съпрузите могат да изберат стриктно разделяне на имуществото (*zuivere scheiding van goederen/séparation de biens pure et simple*), но могат да включат и

допълнителни клаузи, за да се осигури известна степен на солидарност. Също така те трябва изрично да посочат дали са съгласни съдът да приложи справедлива корекция (*billijkheidscorrectie/correction en équité*) в случай на развод поради непоправимо разстройство на брака (*onherstelbare ontwrichting/désunion irrémédiable*).

Съгласно общия режим на имуществена общност (член 2.3.54 от Гражданския кодекс) активите са почти изключително съвместна собственост. Независимо как са придобити активите, те винаги ще принадлежат и на двамата съпрузи.

Брачният договор също е официален договор. Всички брачни договори трябва да бъдат нотариално заверени, за да бъдат валидни (член 2.3.6 от Гражданския кодекс).

3 Съществуват ли ограничения на свободата в организиране на режима на имуществени отношения между съпрузи?

По принцип съпрузите са свободни да договорят режима на имуществените отношения помежду си както сметнат за добре, стига да не включват клаузи, които противоречат на императивна норма, обществен ред или изискването за съгласуван режим на имуществени отношения между съпрузите (член 2.3.1 от Гражданския кодекс).

4 Какви са правните последици от развода, раздялата или унищожаването на брака по отношение на режима на имуществени отношения между съпрузи?

В случай на развод, раздяла или отмяна на брака, режимът на имуществени отношения между съпрузите се прекратява и съпругеското имущество трябва да бъде ликвидирено и разделено. Как ще бъде направено това, зависи от приложимия режим на имуществени отношения.

Ако законоустановеният режим е прекратен, съвместните активи автоматично ще преминат в „следобщностна“ съсобственост. Докато съпругеското имущество бъде ликвидирено и разделено, важат правилата на стандартното право за съсобственост (членове 3.68 и следващи от Гражданския кодекс). За да се ликвидира и раздели окончателно съпругеското имущество, трябва да се определи точният състав на трите групи активи (членове 2.3.41—2.3.50 от Гражданския кодекс).

Ако общият режим на имуществена общност е прекратен, съвместните активи също автоматично ще преминат в „следобщностна“ съсобственост. В случаите, когато се прекратява режим на стриктно разделяне на собственост, става въпрос само за ликвидация и разделяне на неразделени активи. За такива ситуации в Съдебния кодекс (*Gerechtigd Wetboek/Code judiciaire*) са определени правила относно (съдебното) прекратяване и подялбата (членове 1205—1224 от Съдебния кодекс). Ако в режима на разделяне на имущество са включени определени „механизми за корекция“ или ако съпрузите са се споразумели за възможността за справедлива корекция от съда, те естествено трябва да бъдат приложени.

5 Какви са последиците от смъртта на единия от съпрузите върху режима на имуществени отношения между тях?

Съгласно брачния правен режим на собственост, ако в брачния договор няма други клаузи, съвместните активи се разделят на две. Следователно преживелият съпруг придобива пълна собственост върху половината от съвместните активи.

Съгласно наследственото право другата половина от съвместните активи също преминава в пълна собственост на преживелия съпруг, който също така придобива плодopolзване (правото на ползване и облагодетелстване) върху личните активи на починалия първи съпруг; това важи, ако починалият не оставя след себе си деца, но оставя братя/полубратя, сестри/полусестри или родители/прародители. Ако починалият оставя след себе си деца, те придобиват гола собственост върху цялото имущество. Плодopolзването му обаче се придобива от преживелия съпруг. Ако няма деца, братя/полубратя,

сестри/полусестри или родители/прародители, преживялият съпруг придобива пълна собственост върху цялото имущество. Възможно е също да се включат специфични клаузи в брачния договор, които да гарантират преференциалното третиране на преживялия съпруг след смъртта на другия съпруг (член 2.3.55 от Гражданския кодекс).

Съгласно наследственото право преживялият съпруг е защитен и от дарения, направени от починалия съпруг. Например към преживялия съпруг се разпределя задължително минимален дял от наследството (запазен дял). При всички случаи обаче преживялият съпруг получава поне плодopolзването на половината от активите от наследството. Тази половина обхваща, като минимум, плодopolзване на недвижимия имот, който е бил използван като основно семейно жилище, и домакинските вещи, които се съдържат в него, дори ако стойността на това плодopolзване надвишава половината от стойността на плодopolзването на наследството (член 4.147 от Гражданския кодекс).

6 Кой орган е компетентен да се произнесе по случай, свързан с режима на имуществени отношения между съпрузи?

Семейните съдилища са компетентни да се произнасят по случаи, свързани с режима на имуществени отношения между съпрузи.

7 Какви са последиците от имуществения режим между съпрузи за правоотношенията между единия от съпрузите и трети лица?

Всеки от съпрузите има право да се разпорежда с личните си активи (член 2.3.39 от Гражданския кодекс), с изключение на семейното жилище. То не може да бъде продадено или обременено с ипотека от единия съпруг без съгласието на другия съпруг (член 215, параграф 1 от стария Граждански кодекс). Съвместните активи трябва да се управляват в интерес на семейството. Като общо правило и двамата съпрузи могат да управляват съвместните активи и да извършват ежедневни действия, например свързани с домакинството и отглеждането на децата. В някои случаи такова управление е запазено изключително за единия съпруг, например ако действията са свързани с неговата професия (член 2.3.31 от Гражданския кодекс). По отношение на действия, които единият съпруг има право да извършва самостоятелно, другият съпруг е длъжен да уважава въпросното действие (член 2.3.30 от Гражданския кодекс). Когато се отнася до по-сериозни въпроси, двамата съпрузи трябва да действат съвместно; това касае например случаите, когато се тегли ипотечен заем или се продава недвижимо имущество (членове 2.3.32 и 2.3.33 от Гражданския кодекс). Ако единият от съпрузите не даде съгласието си, юридическото действие може да бъде обявено за нищожно (членове 2.3.36 и 2.3.37 от Гражданския кодекс).

Дълговете, възникнали преди брака, и дълговете, произтичащи от наследства и дарения, получени по време на брака, са лични (член 2.3.23 от Гражданския кодекс). Освен това дълговете, поети от един от съпрузите единствено в интерес на личните му активи, също са лични (наред с други дългове; за пълнен списък вж. член 2.3.24 от Гражданския кодекс). Дълговете, поети от единия от съпрузите в полза на домакинството и отглеждането на децата, са съвместни (наред с други дългове; за пълнен списък вж. член 2.3.25 от Гражданския кодекс).

По принцип всеки съпруг е отговорен за личните си дългове с личните си активи и доходи (член 2.3.26, параграф 1 от Гражданския кодекс). Има обаче някои изключения от това правило (вж. член 2.3.26, параграфи 2—4 от Гражданския кодекс). В случай на дълг, поет от двамата съпрузи, дългът може да бъде събран от личните активи на всеки от съпрузите и от съвместните активи (член 2.3.27 от Гражданския кодекс). Дълг, поет само от единия съпруг, който попада в категорията на съвместните дългове, по принцип също може да бъде събран и от личните активи на всеки от съпрузите, както и от съвместните активи. От това правило обаче също има изключения (вж. член 2.3.28 от Гражданския кодекс).

8 Кратко описание на процедурата за разпределение, включително

разделянето, разпределянето и ликвидирането на режима на имуществените отношения между съпрузи в тази държава членка

Разтрогнат брачен договор вече не е валиден. Ако законовият режим бъде прекратен, съпрузите или оцелелият съпруг/съпруга трябва да съставят опис на съвместното движимо имущество и дългове (член 2.3.42 от Гражданския кодекс).

Първо, всеки съпруг придобива собственост върху личните си активи. За всеки съпруг се изготвя и сметка за всички компенсаторни плащания, дължими между съвместните активи и личните им активи. После задълженията и компенсаторните плащания се уреждат и нетните активи се разделят (член 2.3.43, параграф 1 от Гражданския кодекс).

След това наследството се разделя по принцип на равни половини, освен ако не е предвидено друго (член 2.3.50 от Гражданския кодекс).

Режимът на имуществени отношения може да бъде ликвидиран по взаимно съгласие. Имущество, което трябва да бъде вписано в регистъра на компетентната служба на Главната администрация по наследствена документация (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie/Administration générale de la Documentation patrimoniale*) се разделя с нотариален акт. Ако съпрузите не са съгласни относно прекратяването на режима на съпружеската имуществена общност и делбата на наследството, нотариусът, който извършва прекратяването, назначен предварително от съдията по семейно право, изготвя доклад. Страните могат да дадат съгласието си с проектодоклада на нотариуса. Ако не са съгласни с него, трябва да подадат възражение срещу проекта. Чрез решение семейният съд може да одобри изявлението за прекратяване, включително проекта за делба на наследството, и да отхвърли възраженията или да реши, че възраженията са основателни (изцяло или частично).

9 Каква е процедурата и документите или информацията, които обикновено се изискват за целите на регистрацията на недвижима собственост?

Изисква се прехвърляне чрез нотариален акт в регистъра на компетентната служба на Главната администрация по наследствена документация.

■ Последна актуализация: 07/05/2026

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.